

Debatt

Replik: Forssmeds plan saknar nordiskt perspektiv

Forssmed har rätt i att pandemiberedskap måste byggas i förväg, med tester, lager och tydliga strukturer. Men beredskap handlar också om att skydda den nordiska arbetsmarknaden, människors rörelsefrihet och samhällen som lever över nationsgränser, skriver företrädare för svensk-norska gränskommittéer och samarbetsorgan, i en replik.

”Trots de lärdomar som har dragits, är förslagen bara riktade mot nationella åtgärder”, skriver debattörerna. Foto: Vidar Ruud/NTB scanpix/TT

20 januari 2026 kl. 04:00

T_T Text

A

Av företrädare från Svinesundskommittén, Grensekommitten Värmland-Østfold, Grensekommitten ARKO och Fellesrådet for Trøndelag och Jämtland Härjedalen
Se undertecknarna i rutan

Detta är en opinionsartikel som speglar skribentens åsikter.

Samtliga debattörer

Maria Andersson

Projektledare, Svinesundskommittén

Cecilia Nilsson

VD, Svinesundskommittén

Alf Johansen

Grensekommitten Värmland-Østfold.

Anne Huse

Grensekommitten ARKO

Anna Halvarsson

Verksamhetschef, Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen

Socialminister Jakob Forssmed (KD) lyfter i sin artikel behovet av stärkt svensk pandemiberedskap, med bättre lagerhållning, snabbare kunskapsunderlag och tydligare ansvarsfördelning. Det är viktiga delar – men beredskap kan inte byggas enbart nationellt.

Avslöjade Nordens samordningshaveri

Covid-19 visade tvärtom hur sårbart Norden blir när gränser stängs och länder agerar utan samordning. Under 681 dagar var gränsen mellan Sverige och Norge i praktiken stängd, trots låg smittspridning i gränsområdena.

Konsekvenserna för gränspendlare, familjer och arbetsmarknad var omfattande och bristen på nordisk koordinering fördjupade problemen. Kommuner och regioner – som samarbetar över riksgränsen i norsk-svenska gränskommittéer – blev hårt drabbade när personal inom till exempel hälso- och sjukvård inte kunde ta sig till arbetet på andra sidan nationsgränsen.

“

Hur förhindrar vi att Norden återigen fragmenteras vid nästa kris?

Trots de lärdomar som har dragits, är förslagen bara riktade mot nationella åtgärder.

Kräver gränsöverskridande lösningar

När Forssmed nu presenterar åtgärder för Sveriges framtida beredskap saknas ett centralt perspektiv: hur förhindrar vi att Norden återigen fragmenteras vid nästa

kris? Pandemier är inte nationella fenomen. De måste hanteras i nära samarbete – särskilt i Norden där vardagen är gränsöverskridande.

Tre konkreta åtgärder behövs för att komplettera regeringens arbete:

- **En gemensam nordisk pandemistrategi**

Svalbardgruppen och nordiska hälsoministrar måste få ett tydligare mandat att samordna åtgärder innan beslut fattas nationellt. En nordisk strategi för framtida kriser och pandemier bör konkretiseras och antas av ländernas regeringar. Detta inkluderar gemensamma scenarier, övningar och informationskanaler.

- **Skydd för gränsregionerna och ett modernt gränspass**

De värst drabbade under pandemin var de som bor och arbetar i våra integrerade gränsområden, där samhällen fungerar som en gemensam region. Ett modernt gränspass för boende i gränzoner bör införas för att undvika återkommande provtagningar, avbrott i resor till arbetsplatser och familjeseparationer. Detta skulle säkra rörligheten även vid höjd beredskap eller andra kriser.

- **En samnordisk utredning om hur gränsstängningar kan förhindras**

Haga-samarbetet slår fast målet om ett Norden utan gränser även vid kriser, men pandemin visade hur snabbt detta mål övergavs. En särskild nordisk utredning bör nu tillsättas för att analysera hur gränshinder kan undvikas och hur myndigheter ska agera samordnat i gränsregionerna. Myndighetsgemensamma övningar mellan Sverige och Norge bör bli återkommande och resursstarka.

Stäng inte gränserna igen

Forssmed har rätt i att beredskap måste byggas i förväg, med tester, lager och tydliga strukturer. Men beredskap handlar också om att skydda den nordiska arbetsmarknaden, människors rörelsefrihet och samhällen som lever över nationsgränser. När nästa pandemi kommer måste Norden stå enat – inte återigen stänga dörren till varandra.

Det är först då vi kan säga att vi är verkligt förberedda.

Tidigare inlägg i debatten

Forssmed: Så förbereder vi Sverige inför nästa pandemi

När nästa pandemi kommer kan vi inte stå där utan tillräckliga tester, lager eller tillräckliga möjligheter att få fram beslutsunderlag. Det skriver socialminister Jakob Forssmed (KD).

Senaste artiklar

EU

Handelsdeal med USA på väg att frysas i parlamentet: ”EU måste sätta hårt mot hårt”

En majoritet av Europaparlamentet vill nu stoppa EU:s handelsuppgörelse med USA. V-parlamentarikern Jonas Sjöstedt tycker att EU måste sätta hårt mot hårt när det gäller den amerikanska presidenten. ”Trump är som en mobbare på skolgården som luktar sig till svaghet”, säger han.

Charlotta Asplund Catot

Vård och Hälsa

Tullhotet: Drygt 27 miljarder på spel för läkemedelsbranschen

Linda Berglund

Rikspolitik

Svantesson om Trumps straff tullar: ”Absurt”

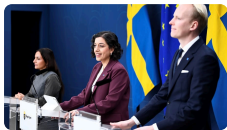
Miranda Olsson

Grönlandskrisen

Brittisk expert: Slopa handelsavtalet med Trump – han respekterar det inte

Thomas Lauritzen

Tidöpartierna överens: Offentlighetsprincipen ska gälla för friskolor

Rebecka Prahl

Krönikor

Dags för civilsamhället att släppa sitt floskelbingo

Signe Krantz

Debatt

Därför bör licensjakten på lodjur stoppas 2026

Magnus Orrebrant

Debatt

”Forssmeds plan saknar nordiskt perspektiv”

Av företrädare från Svinesundskommittén, Grensekommitten Värmland-Østfold,...

Visa mer